

Vas sem imenoval prijatelje (1) – Bog ima prijatelje?

Bog vedno išče prijateljstvo z ljudmi, vabi nas k življenju v občestvu z Njim. Niti človeška šibkost niti prah, ki se nabere na poti, ga nista pripravila do tega, da bi si premislil. Če se pustimo objeti tej brezpogojni Ljubezni, nas to napolni z lučjo in močjo, ki jo lahko predajamo tudi drugim.

4. Jan. 2021

Pogosto vprašanje, ki bi ga gotovo našli med našimi sporočili na telefonu, je: »Kje si?« To vprašanje smo verjetno kdaj poslali tudi svojim prijateljem in domačim, ko smo si zaželeli njihove družbe, četudi zgolj na daljavo, ali pa preprosto zato, da bi neko osebo na bolj konkreten način priklicali v svojo domišljijo. Kje si? Kaj počneš? Je vse v redu? To vprašanje je tudi eden izmed prvih stavkov, ki jih je Bog, medtem ko »je ob dnevnem vetriču hodil po vrtu« (1 Mz 3,8-9) namenil človeku. Stvarnik je od začetka časov hotel hoditi ob Adamu in Evi; z določeno mero drznosti bi lahko rekli, da je Bog iskal njuno – sedaj pa naše – prijateljstvo, zato da bi videl v polnosti uresničeno svoje stvarstvo.

Naraščajoča novost

Ta misel, ki morda za nas ni povsem nova, je v zgodovini človeškega uma povzročala precej začudenja.

Dejansko je v enem izmed obdobj največjega umskega razcveta bilo splošno sprejeto mnenje, da je človeškemu bitju nemogoče biti prijatelj Boga. Razlog za to je bilo prepričanje, da med njima obstaja absolutno nesorazmerje, da sta preveč različna.^[1] Prevladovalo je mišljenje, da je mogoč kvečjemu odnos podvrženosti, kateremu bi se v najboljšem primeru lahko od daleč približali s pomočjo določenih obredov in določenih spoznanj. Prijateljsko razmerje pa je bilo nekaj nepredstavljivega.

Vendar pa Sveto pismo znova in znova prikazuje naš odnos z Bogom v duhu prijateljstva. V Drugi Mojzesovi knjigi ni o tem nobenega dvoma: »Gospod pa je govoril z Mojzesom iz obličja v obličje, kakor govori človek s svojim prijateljem« (2 Mz 33,11). V Visoki pesmi, ki v obliki poezije govori o stiku z Bogom in o duši, ki ga išče, je slednja imenovana z

izrazom »prijateljica moja« (prim. Vp 1,15 idr.). Tudi Knjiga modrosti pravi, da Bog »od roda do roda prehaja v svete duše, jih oblikuje v božje prijatelje« (Mdr 7,27). Pomembno je opaziti, da v vseh teh primerih pobuda prihaja od Boga samega. Zaveza, ki jo je sklenil s svojim stvarstvom, ni simetrična, kot bi lahko bila v primeru pogodbe med enakovrednima stranema, ampak je bolj asimetrična: podarjena nam je bila osupljiva možnost, da govorimo s svojim lastnim Stvarnikom in mu rečemo *ti*.

To izražanje prijateljstva, ki nam ga ponuja Bog, sporočanje o tej novosti, je skozi zgodovino odrešenja nenehno naraščalo. Vse, kar nam je povedal z zavezo, je dokončno razsvetljeno z življenjem Božjega Sina na zemlji: »Bog nas ima rad, ne samo kot ustvarjenine, temveč kot otroke, katerim v Kristusu ponuja resnično prijateljstvo.«^[2] Celotno

Jezusovo življenje je povabilo k prijateljstvu z njegovim Očetom. In eden izmed najmočnejših trenutkov, v katerih nam razodeva to dobro novico, je vzdušje zadnje večerje. Tam Jezus z vsako svojo kretnjo odpira svoje srce, da bi svoje učence – in skupaj z njimi tudi nas – popeljal k resničnemu prijateljstvu z Bogom.

Iz prahu v življenje

Evangelij sv. Janeza je jasno razdeljen na dva dela: prvi je osredotočen na oznanjanje in na Kristusove čudeže, drugi na njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. Most, ki ju povezuje, je naslednja vrstica, po kateri vstopimo v dvorano zadnje večerje: »Jezus, ker je vedel, da je prišla njegova ura, ko pojde s tega sveta k Očetu, in ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, [je] tem izkazal ljubezen do konca« (Jn 13,1). Tam so bili Peter in Janez, Tomaž in Filip, vsi dvanajsteri skupaj, ležeč naslonjeni

na bok, kot je bilo takrat v navadi. Sodeč po ohranjenem poročilu, so bili verjetno razporejeni ob omizju s tremi kraki, v obliki črke U, pri čemer je bil Jezus skoraj na koncu enega kraka, na pomembnem mestu, Peter pa na nasprotni strani, na mestu, predvidenem za služabnika. Možno je, da sta bila z obrazom usmerjena drug proti drugemu. V nekem trenutku je Jezus vstal. In čeprav to opravilo ni pripadalo tistemu, ki je zasedal tisto odlično mesto, je storil nekaj, kar je morda njegova Mati velikokrat storila njemu: vzela je prt, da bi z njim očistila prah z nog svojih prijateljev.

Prispodoba prahu je od samega začetka navzoča v Svetem pismu. V pripovedi o stvarjenju je rečeno, da je »iz zemeljskega prahu izoblikoval človeka« (1 Mz 2,7). In potem, da bi prenehal biti nekaj neživega, mrtvega, stvar, ki je nezmožna odnosa, je Bog »v njegove nosnice

dahnil življenjski dih in tako je človek postal živa duša« (1 Mz 2,7). Od tistega trenutka dalje bo človek doživljal napetost, ki izhaja iz dejstva, da je prah in duh, napetost med njegovo skrajno omejenostjo in njegovimi neskončnimi željami. Toda Bog je močnejši od naše šibkosti in od kateregakoli našega izdajstva.

Sedaj, v dvorani zadnje večerje, se človekov prah znova pojavi. Kristus se skloni nad prah na nogah svojih prijateljev, da bi jih na novo ustvaril in jim povrnil vez z Očetom. Jezus nam *umiva noge* in s tem ko pobožanstvi prah, iz katerega smo narejeni, nam podarja zaupno prijateljstvo, ki ga veže z njegovim Očetom. V ganjenosti, ki ga preplavlja, ko so oči vseh njegovih učencev uprte vanj, jim reče: »Vas sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta« (Jn 15,15). Bog hoče z nami deliti vse. Jezus deli svoje življenje,

svojo zmožnost ljubiti, odpuščati, zmožnost biti prijatelj do konca.

Vsi smo kdaj doživeli, da so nas dobri prijateljski odnosi spremenili. Morda bi ne bili to, kar smo, če se v svojem življenju ne bi srečali s takšnim prijateljstvom. Tudi to, da smo prijatelji Boga, spreminja način našega prijateljstva do ljudi okoli nas. Tako kot Kristus lahko drugim umivamo noge, sedimo pri mizi skupaj z nekom, ki nas lahko izda, ponudimo svojo naklonjenost nekomu, ki nas ne razume ali celo ne sprejema našega prijateljstva. Poslanstvo kristjana sredi sveta je ravno to, da se vsem »odpre kakor pahljača«,^[3] ker Bog še naprej s svojim dihom poživlja prah, iz katerega smo narejeni, in deluje v teh razmerjih, tako da nam pošilja svojo luč.

Pustimo se voditi k občestvu

Videli smo, da je prijateljstvo, ki nam ga ponuja Jezus Kristus, dejanje brezpogojnega zaupanja Boga v nas, ki se nikdar ne konča. Z razdalje dvajsetih stoletij nam v našem vsakodnevnem življenju Kristus govori o vsem, kar ve o Očetu, in nas tako še naprej priteguje k svojemu prijateljstvu. To pa bo vedno le ena stran, kajti »na to prijateljstvo odgovarjamo s tem, ko svojo voljo zedinimo z njegovo«.^[4]

Resnični prijatelji živijo v občestvu: v globini svoje duše hočejo iste stvari, želijo drug drugemu srečo, včasih za medsebojno sporazumevanje niti ne potrebujejo besed. Rečeno je bilo tudi, da če se skupaj z nekom smejimo, je to eden od največjih izrazov intimne povezanosti. V primeru Boga pa to občestvo ne bo toliko zaznamovano s prizadevanjem za izpolnjevanje določenih zahtev, kar se lahko dogaja med prijatelji; tudi pri odnosu z Bogom gre za to, da

sva drug z drugim, da si delava družbo.

Dober primer je lahko ravno sv. Janez, četrti evangelist: pustil je Jezusu, da se mu približa in mu umije noge, pri zadnji večerji se je mirno naslonil na njegove prsi in na koncu – tudi če morda ni povsem razumel, kaj se dogaja – je ostal ob svojem najboljšem prijatelju ter ga spremljal v najhujšem trpljenju.

Ljubljeni učenec se je Jezusu *pustil preoblikovati* in na ta način je Bog korak za korakom odstranjeval prah z njegovega srca: »V tem občestvu naše in njegove volje se uresničuje naše odrešenje: biti Jezusovi prijatelji, postati Jezusovi prijatelji. Čim bolj ljubimo Jezusa, čim bolj ga poznamo, tem bolj raste naša resnična svoboda.«^[5]

Jezus nam pri zadnji večerji pokaže, da je skrivnost prijateljstva v tem, da ostanemo povezani z Njim: »Kakor

mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni« (Jn 15,4). Jezus je tisti, ki hoče ljubiti v nas. Brez njega ne moremo biti prijatelji *do konca*. »Lahko še toliko ljubiš, nikdar ne boš ljubil dovolj,« pravi sv. Jožefmarija. Vendar takoj doda: »Če ljubiš Gospoda, ne bo bitja, ki ne bi našlo prostora v tvojem srcu.«^[6]

* * *

»Kje si?« – s temi besedami je Bog nagovoril človeka, medtem ko se je sprehajal po tistem čudovitem stvarstvu, ki je izšlo iz njegovih rok. Tudi sedaj hoče vstopiti v dialog z nami. Nihče, niti najgenialnejši mislec, si ne bi mogel zamisliti Boga, ki bi prosil za našo družbo, ki bi do te mere prosjačil za naše prijateljstvo, da bi se pustil pribiti na križ, zato da bi nas na ta način vedno sprejemal odprtih rok. Ko bomo vstopili v to norost ljubezni, bomo tudi mi začutili

spodbudo, da se brez zadržkov odpremo vsem ljudem v naši bližini. Drug drugega bomo spraševali: Kje si? Je vse v redu? In preko tega prijateljstva bomo mogli stvarstvu povrniti njegovo lepoto.

Giulio Maspero in Andrés Cárdenas

[1] Prim. Aristotel, *Nikomahova etika*, 1159a, 4-5.

[2] F. Ocáriz, *Pastirsko pismo 1. 11.* 2019, št. 2.

[3] Prim. sv. Jožefmarija, *Brazda*, št. 193.

[4] F. Ocáriz, *Pastirsko pismo 1. 11.* 2019, št. 2.

[5] Joseph Ratzinger, pridiga pri maši *pro eligendo pontifice*, 18. 4. 2005.

[6] Sv. Jožefmarija, *Križev pot*, 8.
postaja, 5.

Foto: Alex Bertha, Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/vas-sem-imenoval-
prijatelje-1-bog-ima-prijatelje/](https://opusdei.org/sl-si/article/vas-sem-imenoval-prijatelje-1-bog-ima-prijatelje/) (5. Apr.
2026)